

Міністерство освіти і науки України
Рівненський державний гуманітарний університет

«ЗАТВЕРДЖЕНО»
Голова приймальної комісії
Рівненського державного
Гуманітарного університету
проф. Р. М. Постолюкський
«19» березня 2019 р.

**ПРОГРАМА ДОДАТКОВОГО ВИПРОБУВАННЯ
ЗІ СПЕЦІАЛЬНОСТІ 034 «КУЛЬТУРОЛОГІЯ»**
для вступників на здобуття ступеня вищої освіти «Магістр»
на основі ступеня (освітньо-кваліфікаційного рівня) бакалавра, спеціаліста, магістра

Схвалено вченою радою художньо-педагогічного факультету
Протокол №2 від «19» лютого 2019 р.

Голова вченої ради
художньо-педагогічного факультету Н. Б. Дзюбишина доц. Н. Б. Дзюбишина

Розробники: проф. В. Г. Виткалов
доц. Л. К. Костюк
проф. С. В. Виткалов

Рівне – 2019

Програма додаткового випробування зі спеціальності 034 «Культурологія» для вступників на здобуття ступеня вищої освіти «Магістр» на основі ступеня (освітньо-кваліфікаційного рівня) бакалавра, спеціаліста, магістра. В. Г. Виткалов, Л. К. Костюк, С. В. Виткалов. Рівне : РДГУ, 2019. 19 с.

Розробники:

Виткалов В. Г., кандидат педагогічних наук, професор, завідувач кафедри культурології та музеєзнавства РДГУ

Костюк Л. К., кандидат історичних наук, доцент кафедри культурології та музеєзнавства РДГУ

Виткалов С. В., доктор культурології, професор кафедри культурології та музеєзнавства РДГУ

Рецензент:

Волков С. М., доктор культурології, професор, заступник директора з наукової роботи Інституту культурології Національної академії мистецтва України.

Програма додаткового випробування зі спеціальності 034 «Культурологія» для вступників на здобуття ступеня вищої освіти «Магістр» на основі ступеня (освітньо-кваліфікаційного рівня) бакалавра, спеціаліста, магістра визначає вимоги до рівня підготовки вступників у межах підготовки у вищому навчальному закладі, зміст основних освітніх компетентностей, критерії оцінки відповідей вступників, рекомендовану літературу та інформаційні ресурси.

Розглянуто на засіданні кафедри культурології та музеєзнавства (протокол №2 від «19» лютого 2019 р.).

ЗМІСТ

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА	4
ЗМІСТ ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ	5
МОДУЛЬ 1. ІСТОРІЯ РОЗВИТКУ ДОЗВІЛЛЯ ВІД ПРАДАВНІХ ЧАСІВ ДО ХІХ СТОЛІТТЯ	5
МОДУЛЬ 2. ОСОБЛИВОСТІ ДОЗВІЛЛЯ ХХ - ПОЧАТКУ ХХІ СТОЛІТТЯ	9
МОДУЛЬ 3. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ОРГАНІЗАЦІЇ ДОЗВІЛЛЯ.....	10
МОДУЛЬ 4. СТРУКТУРНА ОРГАНІЗАЦІЯ ДОЗВІЛЛЯ	13
КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ ВСТУПНИКІВ.....	17
СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ.....	18
ІНФОРМАЦІЙНИЙ РЕСУРС	19

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Правові підстави для розроблення Програми. Програма додаткового випробування складається з питань теорії та історії культурології дозвілля, що відповідають змісту підготовки фахівців зі спеціальності 034 «Культурологія» і передбачає комплексну оперативну оцінку знань, умінь і навичок щодо їх використання під час розв'язання професійних завдань майбутньої професійної діяльності.

Зміст програми представляє навчальний матеріал, який зосереджує увагу на теоретичних та історичних засадах розвитку культурології дозвілля.

Програма додаткового фахового випробування складається з пояснювальної записки, в якій висвітлюються мета вступного випробування, вимоги до рівня підготовленості вступника, порядок проведення вступного випробування, порядок оцінювання відповідей вступників; зміст тем та питань вступного випробування; критерії оцінювання відповідей вступників; надається список рекомендованої літератури та інформаційного ресурсу.

Мета додаткового випробування полягає в перевірці теоретичних знань та умінь вступників в межах освітньо-професійної програми бакалавра, необхідних для успішної практичної діяльності бакалавра з культурології

Додаткове випробування покликане *вирішити такі завдання:*

- комплексно перевірити якість знань у контексті вимог навчальних програм дисциплін професійної підготовки;
- виявити рівень знань вступників щодо оволодіння ними теоретичними основами культурології дозвілля, фактами та явищами з історії дозвілля;
- перевірити сформованість умінь вступників щодо застосування ними набутих знань для теоретичного аналізу актуальних проблем культурології дозвілля;
- з'ясувати рівень загальної та мовної культури вступників.

Вимоги до рівня підготовки вступника.

На додатковому випробуванні вступник повинен продемонструвати:

- знання основних розділів культурології дозвілля;
- розуміння понять та категорій та уміння їх формулювати та використовувати;
- уміння підтверджувати теоретичні положення фактами з культурології дозвілля;
- професійні уміння аналізу процесів і явищ культурології дозвілля;
- відповідність теоретичних знань сучасному рівню розвитку науки.

Додаткове випробування проводиться в усній формі. У додатковому випробуванні беруть участь вступники на основі ступеня (освітньо-кваліфікаційного рівня) бакалавра, спеціаліста, магістра.

Порядок проведення вступного випробування.

Вступне випробування проводиться згідно з розкладом, складеним приймальною комісією Рівненського державного гуманітарного університету.

Допуск до вступного випробування вступників здійснюється за умови наявності аркуша результатів вступних випробувань та документа, що засвідчує особу (паспорт).

Фахове випробування проводиться в усній формі, що передбачає надання відповідей на питання екзаменаційних білетів. Вступник отримує тільки один комплект екзаменаційних завдань, заміна завдань не дозволяється. Екзаменаційні білети складаються відповідно до даної програми, друкуються на спеціальних бланках за встановленим зразком та затверджуються головою приймальної комісії Рівненського державного гуманітарного університету.

Під час фахового випробування вступник має право звернутися до екзаменаторів з проханням щодо уточнення умов завдань. Натомість вступнику не дозволяється користуватися сторонніми джерелами інформації (електронними, друкованими, рукописними) та порушувати процедуру проходження фахового випробування, що може бути причиною для відсторонення вступника від вступних випробувань.

Для письмового запису відповідей на екзаменаційні завдання використовуються аркуші усної відповіді відповідного зразка. Після внесення вступником відповіді до зазначеного аркушу він ставить під нею свій підпис, що підтверджується підписами голови та екзаменаторами фахової атестаційної комісії.

Порядок оцінювання відповідей вступників.

Оцінювання відповіді вступників на вступному випробуванні здійснюється членами фахової атестаційної комісії, призначеної згідно з наказом ректора.

Оцінки відповіді кожного вступника визначаються за шкалою «склав» - «не склав».

ЗМІСТ ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1.

ІСТОРІЯ РОЗВИТКУ ДОЗВІЛЛЯ ВІД ПРАДАВНИХ ЧАСІВ ДО XIX СТ.

Тема 1. Форми дозвілля в первісному суспільстві та Стародавньому світі

Загальна характеристика первісного суспільства та Стародавнього світу. Проблема періодизації історії дозвілля. Етапи історичного розвитку культурно-дозвілдової діяльності. Джерела виникнення вільного часу, видів та форм дозвілля. Еволюція понять «вільний час» і «відпочинок».

Вільний час та дозвіллові заняття у Стародавньому світі. Види дозвіллових занять у первісному суспільстві. Роль вірувань, звичаїв, традицій і обрядів у розвитку дозвілля. Розвиток домашнього дозвілля (утилітарні заняття) та дозвілля у громадських місцях. Чоловіче і жіноче дозвілля: особливості. Дозвілля в контексті людської життєдіяльності.

Загальна характеристика устрою доколумбової Америки. Дозвілля доколумбової Америки. Система святкового дозвілля народів інків, майя, ацтеків. Спортивне дозвілля, ігри з м'ячем. Основи театрального мистецтва, балету.

Тема 2. Особливості дозвілля у східних країнах

Загальна характеристика устрою Стародавнього Китаю. Вплив релігії на розвиток дозвілля. Дозвілля у релігійних та календарних святах Китаю. Дозвілля при імператорському дворі. Циркове та театральне дозвілля. Розвиток східних єдиноборств та гімнастик.

Загальна характеристика устрою Стародавньої Індії. Вплив релігії на розвиток дозвілля. Дозвілля у релігійних та календарних святах Стародавньої Індії. Розвиток настільних ігор. Спортивне, театральне, інтелектуальне дозвілля. Інші форми давньоіндійського дозвілля.

Загальна характеристика устрою Стародавнього Єгипту. Дозвілля в Стародавньому Єгипті. Дозвілля фараонів. Роль так званих «єгипетських садів» у розвитку дозвілля.

Тема 3. Дозвілля у Стародавній Греції

Загальна характеристика устрою Стародавньої Греції.

Еортологія – наука про свята. Масове свято у давніх греків – самостійна, розвинута й популярна форма дозвілля. Розквіт масових свят у Давній Елладі як відображення процесу зміцнення суспільних ідеалів. Активність народних мас у давньогрецькому святі. Дозвілля у календарних та інших святах. Культово-ритуальна, громадська та видовищна складова Малих та Великих Діонісій.

Спортивні форми дозвілля у Стародавній Греції: Олімпійські ігри: поява, правила проведення. Піфійські, Істмійські, Немейські, Панафінейські спортивні ігри. Спортивні ігри для жінок.

Мистецтво у дозвіллевих формах давньогрецької культури. Розвиток театрального мистецтва. Виникнення комедії та трагедії. Музичне мистецтво в структурі дозвілля стародавньої Греції. Публічні діалоги як форма проведення вільного часу давніх греків.

Особливості жіночого та чоловічого дозвілля в Стародавній Греції. Гетери у Стародавній Греції. Лазні як осередки дозвілля стародавніх греків.

7 чудес світу як пам'ятки античної культури.

Тема 4. Дозвілля в Стародавньому Римі

Загальна характеристика устрою Стародавнього Риму.

Зміна значення поняття «видовище» в давньоримській термінології. «Видовище» як синонім поняття «свято». Пасивна роль народних мас у святах Давнього Риму. Вплив давньогрецької та етруської культури на давньоримські видовища. Фесценіни, ателлани, вистави «мім» – специфіка запозичення іноземної видовищної культури.

П'ятилітні ігри як наслідування досвіду Олімпійських ігор у проведенні спортивних змагань.

Тріумфи, театралізовані паради, овації, навмахії, гладіаторські бої, поєдинки звіроборців, біг на колісницях, морські битви флотів, тріумфальні імператорські процесії – улюблені видовища давніх римлян. Римська традиція висміювати полководців у найурочистіші хвилини його життя. Різновиди гладіаторських боїв, їх традиції.

Втілення вірувань та поклоніння міфічним істотам у давньоримських народних святах: Флораліях, Фауналіях, Луперкаліях, Лібераліях, Вакханаліях, Врумаліях, Опаліях, святах Фонса тощо.

Свято «Сатурналії» як вияв рівності усіх верств населення Давнього Риму, його роль в ослабленні соціального напруження, в об'єднанні антагоністичних груп. Специфіка римської традиції в проведенні сатурналій: влаштування пишних видовищ, спортивних і мистецьких змагань, розігрування в театралізованих виставах побутових комедій, обмін подарунками, частування народу різноманітними стравами.

Театральне мистецтво. Колізей – видатна пам'ятка театрального мистецтва Стародавнього Риму.

Терми у Стародавньому Римі. Розвиток курортів та туризму у Стародавньому Римі.

Тема 5. Дозвілля епохи Середньовіччя в Західній та Східній Європі

Характеристика епохи Середньовіччя. Панування церковних догматів в усіх сферах життя епохи Середньовіччя. Розвиток дозвілля за календарними та релігійними особливостями.

Подвійний характер масових свят епохи середньовіччя та Ренесансу в країнах Західної Європи. Існування й боротьба двох груп свят: офіційних і народних. Мета офіційних свят: прагнення переконати народ у вічності й непорушності існуючого ладу, утвердження стабільності, незмінності феодального устрою.

Основні види офіційних свят: театралізовані процесії, придворні карнавали, лицарські турніри, кориди, містерії. Особливості проведення масових офіційних міських свят. Придворні свята. Театралізовані свята на воді. Традиційні театралізовані ходи представників гільдій та цехів.

Розвиток хореографії. Музичне мистецтво в епоху Середньовіччя. Масові свята та розваги середньовічних мешканців міста.

Загальна характеристика устрою Київської Русі. Витоки дозвілля слов'янських народів (язичницькі ігрища молоді, дівочі хороводи на святах, тощо). Поширення християнства як домінуючий фактор у зміні свідомості. Розвиток народної культури, її вплив на духовне життя суспільства, народний побут і зміст дозвілля.

Зустріч Нового року в Україні. Різдвяні свята. Колядки та щедрівки. Народні вистави різдвяного циклу («Вертеп», «Коза», «Маланка»)

Весняні календарні свята (Масляна, Великдень, Зелені свята ін.). Ігрові хороводні веснянки (кругові, ключові)

Народне театралізоване дійство на свято Івана Купала. Цикл осінніх календарних свят (Обжинки, Покрова ін.)

Світське та духовне дозвілля. Розвиток дозвілля за календарними та релігійними особливостями. Чоловіче та жіноче дозвілля.

Тема 6. Масові свята доби феодалізму

Явище «двох культур» – духовної та світської. Вплив християнства на розвиток літератури, архітектури, музики, розвитку грамотності, шкільної справи, бібліотек. Поява світського дозвілля, його особливості: бали, театри, музичне мистецтво, інші форми світського дозвілля.

«Травневі королі» у феодальній Англії.

Карнавал: походження та розвиток. Причини появи карнавалів. Хід карнавалів, основні його характеристики. Основні карнавали Західної Європи. Специфіка проведення Венеціанського карнавалу.

Суспільно-політичне спрямування влаштування народних свят. Народження комедії дельарте у вирі карнавальних ігор. Способи організації масового театралізованого дійства епохи феодалізму. Система педжентів (пересувних сцен) як своєрідний пересувний театр. Зосередження дії на центральних площах міста. Використання природних сценічних майданчиків: площ, будівель, брам, альтанок тощо для проведення масових театралізованих вистав. Інші форми світського дозвілля.

Культурне життя феодального міста в Україні. Формування міських та цехових свят. Товариські «братчини» на честь церковних свят, подій виробничого та особистого життя ремісників. Прощальні сходини за померлими, свято Свічки на Семенів День, вогняні ігрища.

Офіційні міські свята в Україні: відвідини великих міст особами царського походження, визначними іноземними гостями, урочистості на честь перемог у битвах тощо. Влаштування театралізованих вистав, балів знаті та народних гулянь на честь високопоставлених осіб.

Тема 7. Вуличне дозвілля Західної Європи та Київської Русі

Сміхове начало народних свят: народні гуляння, карнавали (соті, свята дурнів, блазнівські пародійні вистави, свята віслюків, фастнахт-шпіль, маскаради ін.). «Орден дурнів», «Рогоносці», «Безтурботні хлоп'ята», «Бадош» – товариства, що виступали організаторами Свят дурнів, пародійних маскарадів, які сатирично висміювали релігійну обрядовість, традиції королівського двору.

Участь жонглерів, буфонів, менестрелів, мімів, голіардів, гістріонів у народних масових святах середньовічної Франції, Англії, Італії, Іспанії.

Побутування шпільманів, гауклерів, міннізінгерів у середньовічній Німеччині.

Творчість середньовічних іспанських виконавців – хогларів. Вуличне дозвілля іграчів у середньовічній Сербії, герців – у Чехії. Розвиток рухливих забав, ігор з м'ячем та ін.

Скоморохи та пиворізи в Київській Русі: історія появи та розвиток.

Тема 8. Особливості розвитку дозвілля у XVII – XVIII століть

Особливості дозвілля в Західній Європі. Дозвілля представників феодально-лицарського середовища і багатих городян. Розвиток музичного мистецтва, балету, театру, елементів циркового мистецтва (жонглери, дресирувальники, фокусники, лялькарі, блазні).

Палацові розваги, святкування у Західній Європі (Франція, Італія). Костюмовані вистави-маскаради. Карнавальні процесії західноєвропейського Відродження.

Західноєвропейське дозвілля як новий етап у розвитку, генезі феноменального, складного, міждисциплінарного культурологічного, історичного, лінгвістичного, психологічного, етнографічного, естетичного поняття «дозвілля».

Велика французька буржуазна революція 1789–1794 рр. як перший поштовх до створення масових свят нового типу. Святкування французької революції. Активізація учасників свят шляхом спільного виконання гімнів та пісень. Залучення військової техніки в проведенні «Декадних свят».

Організація масових свят силами студентів Києво-Могилянської академії. Специфіка студентських вистав різдвяного та великоднього циклу, міраклів, мораліте, інтермедій, рекреацій, історичних драм. Становлення та розвиток шкільного театру.

Розвиток дозвілля у Російській імперії. Реформи Петра I та їх роль у розвитку дозвілля. Бали, маскаради, дворянські асамблеї як новий вид розваг знаті. Нові форми дозвілля в Російській імперії (військові ходи, громадські бібліотеки, музеї, дворянські клуби, колекціонування, благодійна діяльність, подорожі).

Розвиток живопису, музичного мистецтва, організація театрів.

Тема 9. Основні тенденції розвитку дозвілля XIX століття

Диференціація проведення дозвілля різних прошарків населення упродовж XIX ст.: особливості розваг дворян, купців, міщанське дозвілля, специфіка проведення селянського дозвілля. Збільшення спектру дозвіллевих форм і практик у розширенні дозвіллевого простору провінційних міст, які зосереджували численні інститути дозвілля та місця відпочинку городян.

Особливості дозвілля в околицях (мінімум дозвіллевих практик, в основному висхідних до традиційної культури). Залежність вибору дозвіллевих форм і практик та якості дозвілля від матеріального достатку городянина, інтелектуального потенціалу, етичних засад, станової і професійної приналежності і ціннісних орієнтирів.

Розвиток двох видів дозвілля – публічного (масові форми і практики: свята, гуляння, музеї, бібліотеки, театри, клуби, ресторани тощо) та приватного (індивідуальні форми і практики повсякденному житті людини: читання, музикування, візити тощо). Поява нового дозвілля доби Вікторіанської епохи (1837-1901 рр.) в Англії.

Святкова культура як одна з найважливіших форм дозвілля населення провінційних міст XIX ст. Інші тенденції розвитку дозвілля XIX ст.: проведення ярмарків, розвиток туризму.

Розвиток мистецтв упродовж XIX ст. (музика, живопис, архітектура, скульптура, хореографія, література). Особливості салонної культури, розвиток художнього життя. Поява німого кіно, розвиток сінематографу.

Трансформація святкової культури в Російській імперії (паради, театральні вистави, маскаради) зі спеціальними костюмами і просторовими декораціями (тріумфальні арки, емблеми), а також урочистою музикою і спецефектами (ілюмінація, феєрверки). Розвиток інноваційних дозвіллевих форм і практик (бали, маскаради, візити, салони, клуби). Розвиток громадських форм дозвілля через формування системи культурно-просвітніх установ (музеї, публічні театри, бібліотеки). Захоплення науковим (освітнім) дозвіллям: публічні лекції, народні читання, наукові товариства і гуртки, музеї, благодійні, просвітні, релігійні громади.

Масові свята у XIX ст. Організація перших пролетарських свят в США та країнах Західної Європи. Встановлення в 1889 р. Установчим конгресом II Інтернаціоналу Дня святкування міжнародної пролетарської солідарності. «Мирний шлях» першотравневих західноєвропейських демонстрацій.

Р.Ролан про грандіозні першотравневі політичні маніфестації 1896-1898 рр. у Брюсселі, Генті, Шарлеруа.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2.

ОСОБЛИВОСТІ ДОЗВІЛЛЯ XX – ПОЧАТКУ XXI СТОЛІТТЯ

Тема 10. Розвиток дозвілля у XX ст.: східний та західний вектори

Розвиток дозвілля у XX ст.: східний та західний вектори. Дозвілля в радянський період: система закладів. Основні форми проведення пролетарських свят в Україні та Росії: маївки, маніфестації, мітинги демонстрації. Елементи мистецтва в пролетарських святах.

Революційна пісня в структурі пролетарського свята. Червоний прапор, червоні стрічки, червоні гвоздики як революційна символіка пролетарських свят. Провідні форми масових свят 1920-х рр.: урочисті процесії, театралізовані паради, мітинги, маніфестації, демонстрації, масштабні інсценізації, вистави професійного театру просто неба, агітаційні суди.

Створення парків культури і відпочинку, їхня роль у розвитку масових свят. Масові інсценізації, театралізовані мітинги, фізкультурні паради, оперні постановки просто неба. Відновлення свята Новорічної ялинки. Суперечності святкового життя і реалій часу.

Театралізовані видовища на стадіонах у 1950-х рр.: політичні вистави-мітинги, свята балетного мистецтва, масові гімнастичні виступи, циркові вистави тощо.

Комерційна основа дозвіллевої сфери в західних країнах. Рекреаційний бізнес та індустрія дозвілля в країнах Західної Європи та США.

Розвиток сфери дозвілля в США. Перші клубні організації, розвиток скаутського руху. 1912 р. Гарвардський університет готує бакалаврів у сфері дозвілля. 1937 р. – проведено першу конференцію про підготовку кадрів у сфері дозвілля.

Розвиток парків як центрів культурного дозвілля. Поява та розвиток театрів, концертних зал, дискотек, клубів, туристичних закладів тощо.

Фестивалі як популярна форма дозвілля XX ст.: зміст, класифікація, особливості проведення.

Тема 11. Сучасні тенденції розвитку зарубіжної та вітчизняної дозвіллевої сфери

Сучасні тенденції розвитку вітчизняної дозвіллевої сфери. Аксіологічна (ціннісна) складова сучасного дозвілля. Регулятивне (централізоване) та самоорганізоване дозвілля. Формати сучасного дозвілля: реальний, віртуальний та ідеальний. Популярні форми сучасного дозвілля.

Дозвілля в країнах сучасного Сходу. Вплив релігійних поглядів на формування дозвіллевої сфери. Дозвілля жінок та чоловіче дозвілля східних країн. Основні форми сучасного дозвілля в східних країнах.

Організація дозвілля в сучасній Західній Європі. Сучасні концепції дозвілля та дозвіллевої діяльності. Дозвілля і державна політика. Комерційні дозвіллеві заклади. Основні форми дозвілля різних верств населення.

Сучасна індустрія дозвілля в США. Поняття індустрія дозвілля. Особливості проведення дозвілля в США. Основні тенденції розвитку дозвілля в умовах глобальних взаємодій. Екстремальне дозвілля: види, специфіка.

Феномен сучасного дозвілля. Проблеми проведення дозвілля сучасних українців. Шляхи вирішення проблем у дозвіллевій сфері. Популярні форми дозвілля сучасних українців. Сучасні культурно-дозвіллеві центри як осередок створення позитивного культурно-дозвіллевого середовища. Міжнародне співробітництво у сфері дозвілля як фактор розширення культурних контактів.

Мій улюблений вид дозвілля.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 3.

ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ОРГАНІЗАЦІЇ ДОЗВІЛЛЯ

Тема 12. Культурологія дозвілля як галузь прикладної культурології

Особливості фундаментальної та прикладної культурології. Предмет, об'єкт, мета та завдання прикладної культурології. Феноменологічні основи культурології дозвілля. Предмет та завдання культурології дозвілля як галузі прикладної культурології.

Культурологія дозвілля як інтегрована навчальна дисципліна. Зв'язок культурології дозвілля з іншими суміжними дисциплінами. Культурологія дозвілля як цілісний комплекс питань, пов'язаних з місцем та роллю дозвілля в розвитку культури суспільства, соціокультурним формуванням особистості, організацією в галузі вільного часу різноманітних видів культурної діяльності та культурного спілкування.

Педагогіка дозвілля як складова соціально-педагогічної теорії та практики. Дозвілля як діяльнісна сфера особистості та соціально-культурне та педагогічне явище.

Соціологія дозвілля як галузь соціології, що вивчає поведінку людей та соціальних груп у вільний час, а також способи задоволення потреб у відпочинку, розвагах, спілкуванні, розвитку особистості, функціонуванні закладів культури.

Тема 13. Категорійно-понятійний апарат культурології дозвілля

Соціокультурна діяльність як стрижневе поняття прикладної культурології та культурології дозвілля. Основні інституції СКД: класифікація та особливості.

Категоріально-понятійний апарат культурології дозвілля. Основні поняття культурології дозвілля та їхня трансформація: «вільний час», «відпочинок», «дозвілля», «рекреація», «розваги», «соціокультурна діяльність» (СКД), «культурно-дозвіллева діяльність» (КДД), «гра», «піднесена діяльність», «хобі», «творчість», «спілкування» та ін.

Тема 14. СКД та КДД: основні поняття, принципи, підсистеми та функції

Поняття соціокультурної діяльності в наукових працях вітчизняних (В. Бочелюк, В. Бочелюк, Т. Ковальчук та ін.) та зарубіжних дослідників (Ж. Дюмаздьє, М. Аріарський, Т. Кисельова, Ю. Красильников та ін.). СКД як керований суспільством та його соціальними інститутами процес залучення людини до культури і активного включення самої людини в цей процес.

Теоретичні основи СКД: класифікація, соціальні функції, основні принципи, сфери реалізації, форми та основні інституції, суб'єкти, ресурси та технології СКД. Психолого-педагогічні основи СКД.

Зміст СКД на сучасному етапі: проблемне поле та тенденції розвитку. Соціокультурна політика: сутність та концептуальна основа. СКД як частина суспільної та економічної практики сучасного світу.

Сутність культурно-дозвіллевої діяльності (КДД) як частини суспільної та економічної практики сучасного світу. Стан комплексу соціально-економічних, політичних і культурних чинників у процесі активного освоєння особистістю громадських і виробничих відносин, її залежність від інтересів, потреб політичного, культурного та морального розвитку в сфері дозвілля.

Цілісна система КДД – процес постійного розвитку в єдності теорії, історії, організації та методики. Компоненти системи КДД: мережа закладів культури різних типів (клубних установ, парків культури і відпочинку, музеїв, бібліотек, центрів дозвілля, культурних комплексів, молодіжних кафе, нічних клубів тощо).

Зміст КДД: пізнавальна діяльність, ціннісно-орієнтована, практично перетворююча. Функції та принципи КДД. Розгляд системи КДД та її компонентів (суб'єкт, об'єкт, мета, зміст, засоби, методи, форми, матеріально-технічна база, фінансове забезпечення процесу). 3 рівня КДД: державний, регіональний та місцевий.

Процес функціонування КДД: взаємодія тенденцій соціалізації та індивідуалізації.

Тема 15. Дозвілля як соціально-культурне явище

Сутність дозвілля, його характеристика, функції, та структурна організація. Дозвілля в контексті людської життєдіяльності. Дозвілля як мета і спосіб задоволення різноманітних потреб, у т.ч. естетичних і художніх. Принципи організації дозвілля.

Дозвілля як педагогічна система та сфера СКД. Дозвілля як споглядання, пов'язане з високим рівнем культури і інтелекту, як стан розуму і душі, як діяльність, не пов'язана з роботою. Це розуміння дозвілля включає цінності самореалізації. Дозвілля як час, коли людина займається тим, що не є його обов'язком. Дозвілля як інтегруюча категорія, що включає в себе змістовні аспекти трьох попередніх підходів і стирає грань між «роботою» і «не роботою», тобто сполучає в собі поняття часу і ставлення до часу.

Поняття «бюджету часу». Тайм-менеджмент як технологія організації часу і підвищення ефективності його використання. Сутність вільного часу, його соціально-психологічні особливості. Сутність відпочинку. Його структура та функції.

Сутність поняття «дозвіллева культура» та «культура дозвілля». Технологія формування культури міжособистісного спілкування. Концепція позитивного підходу в структурі СКД. Характеристика сучасної соціокультурної ситуації в галузі дозвілля.

Роль культурної політики та правових механізмів у розвитку дозвіллевої діяльності. Конституція України про право громадян на відпочинок. Законодавча база України щодо питань дозвілля, проведення вільного часу (Закон України «Про освіту», Концепція національного виховання, Національна доктрина розвитку освіти України у XXI ст. та ін.).

Психофізіологічна основа дозвіллевої діяльності. Соціально-орієнтована діяльність у сфері дозвілля.

Різновиди дозвілля та класифікація дозвільної діяльності. Громадський і культурний потенціал дозвілля. Організація дозвілля як частина економічного виробництва і сегмент соціокультурного сервісу.

Тема 16. Вільний час та відпочинок: еволюція, структура, функції

Поняття «бюджету часу». Тайм-менеджмент як технологія організації часу і підвищення ефективності його використання.

Сутність вільного часу, його соціально-психологічні особливості.

Сутність відпочинку. Його структура та функції.

Конституція України про право громадян на відпочинок. Законодавча база України щодо питань дозвілля, проведення вільного часу (Закон України «Про освіту», Концепція національного виховання, Національна доктрина розвитку освіти України у XXI ст. та ін.).

Тема 17. Соціально-психологічні особливості культурно-дозвіллевого середовища

Психофізіологічна основа дозвіллевої діяльності. Соціально-орієнтована діяльність у сфері дозвілля. Сутність поняття «дозвіллева культура» та «культура дозвілля».

Специфічні ознаки культурно-дозвіллевого середовища. Організація відпочинку як цілісний комплекс послуг. Сучасні тенденції розвитку культурно-дозвіллевого середовища.

Соціально-психологічні особливості культурно-дозвіллевого середовища. Різноманітність форм проведення дозвіллевої діяльності.

Професійна майстерність спеціаліста з дозвіллевої сфери. Активно-діяльнісний підхід як методологічна основа кваліфікаційної характеристики спеціалістів соціокультурної сфери. Професійна майстерність як якісний рівень професійної діяльності, що має творчий характер і зорієнтований на соціально значимий кінцевий результат та оптимальний процес його досягнення.

Основні вимоги до фахівця соціокультурної сфери (знати соціальну політику, законодавчу базу, основи юриспруденції та економіки, психолого-педагогічні аспекти

розвитку особистості; володіти організаторськими здібностями, координувати та направляти діяльність своєї команди, співпрацювати з іншими соціально-культурними, освітніми, виконавчими структурами, орієнтуватися у соціальній структурі регіону, зміцнювати стосунки з населенням, політичними та громадськими діячами, представниками засобів масової інформації).

Вивчення зарубіжного досвіду у підготовці спеціаліста дозвіллевої сфери (у Франції, франкомовних частинах Бельгії та Швейцарії, Італії, Іспанії, Туреччині – «аніматора», у Великобританії – «соціального працівника», «спеціаліста по роботі з молоддю у громаді», у Канаді – «соціального працівника», у Норвегії – «соціонома», «соціального педагога», «соціального працівника», у Фінляндії – «секретаря з питань культури», у Німеччині – «соціального працівника з людьми похилого віку», «педагога вільного часу», «організатора молодіжного та дитячого дозвілля», у США – «рекреатора», «рекреатора-терапевта. Переймання позитивного зарубіжного досвіду, де у більшості країн дозвіллеве та рекреаційне обслуговування розглядається як невід’ємна складова усього спектру соціальних та культурних послуг.

Тема 18. Зв'язок культурології дозвілля з іншими суміжними дисциплінами

Педагогіка дозвілля як складова соціально-педагогічної теорії та практики. Дозвілля як педагогічна система та сфера СКД.

Соціологія дозвілля як галузь соціології, що вивчає поведінку людей та соціальних груп у вільний час, а також способи задоволення потреб у відпочинку, розвагах, спілкуванні, розвитку особистості, функціонуванні закладів культури.

Тема 19. Теоретичні основи технології дозвіллевої діяльності

Поняття «технологія» СКД як сукупність загальної, функціональних (галузевих) та соціально-диференційованих методик.

Культурно-дозвіллеве середовище та його сприйняття. Ціннісні орієнтації в культурно-дозвіллевому середовищі. Технологія формування культури міжособистісного спілкування.

Професійна майстерність спеціаліста з дозвіллевої сфери. Активно-діяльнісний підхід як методологічна основа кваліфікаційної характеристики спеціалістів соціокультурної сфери. Професійна майстерність як якісний рівень професійної діяльності, що має творчий характер і зорієнтований на соціально значимий кінцевий результат та оптимальний процес його досягнення. Основні вимоги до фахівця соціокультурної сфери (знати соціальну політику, законодавчу базу, основи юриспруденції та економіки, психолого-педагогічні аспекти розвитку особистості; володіти організаторськими здібностями, координувати та направляти діяльність своєї команди, співпрацювати з іншими соціально-культурними, освітніми, виконавчими структурами, орієнтуватися у соціальній структурі регіону, зміцнювати стосунки з населенням, політичними та громадськими діячами, представниками засобів масової інформації).

Вивчення зарубіжного досвіду у підготовці спеціаліста дозвіллевої сфери (у Франції, франкомовних частинах Бельгії та Швейцарії, Італії, Іспанії, Туреччині – «аніматора», у Великобританії – «соціального працівника», «спеціаліста по роботі з молоддю у громаді», у Канаді – «соціального працівника», у Норвегії – «соціонома», «соціального педагога», «соціального працівника», у Фінляндії – «секретаря з питань культури», у Німеччині – «соціального працівника з людьми похилого віку», «педагога вільного часу», «організатора молодіжного та дитячого дозвілля», у США – «рекреатора», «рекреатора-терапевта.

Переймання позитивного зарубіжного досвіду, де у більшості країн дозвіллеве та рекреаційне обслуговування розглядається як невід’ємна складова усього спектру соціальних та культурних послуг.

Тема 20. Культурно-дозвіллева діяльність як частина суспільної та економічної практики сучасного світу

Суспільний і культурний потенціал дозвілля. Культура та етика дозвіллевої діяльності.

Роль і значення держави у розвитку дозвілля. Культурна політика і правові механізми в розвитку дозвіллевої діяльності. Розробка та реалізація національних проєктів в галузі культури та дозвілля. Регулювання розвитку дозвіллевої діяльності підростаючого покоління.

Використання дозвілля в поліетнічних співтовариствах для соціокультурної інтеграції.

Вплив ЗМІ та глобальної мережі Інтернет на розвиток сучасного дозвілля. Державно-правове та суспільне регулювання їхньої діяльності. Правове регулювання організації деяких видів дозвілля.

Організація дозвілля як частина економічного виробництва та сегмент соціокультурного сервісу. Економіка культури та її соціальне значення. Сутність соціокультурних та дозвіллевих послуг. Культурний продукт: матеріально-речовий та не речовий види.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 4.

СТРУКТУРНА ОРГАНІЗАЦІЯ ДОЗВІЛЛЯ

Тема 21. Особливості організації дитячого дозвілля

Фізіологічні та психологічні особливості дитячого віку. Основні фактори, що визначають спрямованість соціалізації дітей (вплив батьківської сім'ї, школи, суспільства однолітків, засобів масової комунікації та позашкільних закладів дозвільної діяльності).

Гра в сфері дозвілля як створення власного світу, в якому можна встановити зручні для себе закони, позбутися багатьох життєвих складнощів, як сфера співробітництва, співдружності, співтворчості, співпраці дітей та дорослих. Гра як особливий вид діяльності (грати приємно, легко, весело, у грі як дитина, так і дорослий проживає щасливий стан). Класифікація ігор, їх функції. Особливості організації дозвілля дітей дошкільного віку.

Раціональна організація дозвілля дітей як основний педагогічний принцип роботи з дітьми молодшого шкільного віку. Основні принципи дозвіллевої діяльності з дітьми (принципи інтересу, цікавості, розважальності, розвитку ініціативи та самодіяльності, опори на позитивні емоції).

Організація дозвілля дітей як одне з основних завдань спільної діяльності сім'ї, школи та закладів культури з формування гармонійно розвиненої особистості, морального, естетичного і фізичного вдосконалення дитини, задоволення духовних запитів дітей та розвиток їх творчих здібностей. Дозвілля дітей в позашкільний час. Основні проблеми організації дозвілля сучасних дітей. Технологія профілактика девіантної поведінки. Система закладів дитячого дозвілля в Україні.

Основні проблеми дозвілля сучасних дітей та підлітків. Технологія профілактики девіантної поведінки.

Тема 22. Особливості молодіжного дозвілля

Психологічні та вікові особливості підлітків та молоді. Робота з підлітками й молоддю як чітка система взаємодії дитячих, підліткових і молодіжних організацій, громадських центрів, бізнесових кіл, культурно-мистецьких і релігійних інституцій.

Творча поведінка як сутність дозвілля дітей, підлітків та молоді у вільному для вибору роді занять і ступеня активності просторово-часового середовища, детермінована

внутрішньо (потребами, мотивами, установками, вибором форм і способів поведінки) і зовні (факторами, що породжують поведінку).

Функції дозвілля підлітків та молоді (самореалізаційна, творча, комунікативна, освітня, виховна, профорієнтаційна, рекреаційна, гедоністична, про креативна). Основні принципи та закономірності розвитку дозвіллевої діяльності з підлітками та молоддю.

Оптимальне поєднання напрямів роботи з підлітками та молоддю: культурно-дозвіллевий, рекреаційний, соціально-профілактичний, профорієнтаційний, спортивно-оздоровчий. Пріоритетні програми у дозвіллевій роботі з підлітками та молоддю (спрямування на організацію змістовного дозвілля, розвиток творчого та духовного потенціалу молоді в інтересах її становлення та самореалізації, профілактику та попередження правопорушень і негативних явищ у підлітковому та молодіжному середовищі, популяризацію здорового способу життя, підтримку талановитої молоді, сприяння професійній орієнтації та працевлаштуванню). Поява та розвиток молодіжних суб- та контркультур.

Технологія молодіжного дозвілля. Діяльність неформальних дозвіллевих груп. Система закладів молодіжного дозвілля в Україні.

Тема 23. Специфіка сімейного дозвілля

Особливості сучасного виховання в сім'ї. Значення спільної діяльності з батьками для дитини. Організація спільного дозвілля з дитиною.

Культура сімейного дозвілля. Проблема підвищення дозвіллевої кваліфікації батьків як вихователів і організаторів. Міжособистісне спілкування батьків і дітей як найважливіший аспект в культурі сімейного дозвілля.

Сім'я як соціальний інститут, її основні функції. Соціокультурні характеристики різних типів сучасних сімей. Залучення до культурної організації вільного часу дітей як основна функція сім'ї.

Особливості організації сімейного дозвілля. Свята в сім'ї. Система закладів сімейного дозвілля в Україні.

Організація діяльності різноманітних соціокультурних установ та об'єднань, завдяки яким батьки та діти мають можливість гармонійно розвиватися, задовольняти свої духовні потреби, підвищувати культурний рівень. Форми й методи роботи дозвіллевих закладів з дорослими та дітьми, що мають на меті розвиток соціально-культурної активності людини, ініціативи, творчості у сфері культури й дозвілля.

Основні види дозвіллевої діяльності для дітей з дорослими (освітня, культурно-творча, рекреаційна, фізкультурно-оздоровча).

Тема 24. Гра в сфері дозвілля

Гра як одна з найефективніших форм організації дозвіллевої діяльності. Гра як створення власного світу, в якому можна встановити зручні для себе правила, позбавитися від багатьох життєвих труднощів. Гра як форма співробітництва, співдружності, співтворчості.

Визначення та сутність гри. Функції гри (виховна, розвиваюча, розважальна, комунікативна, самореалізаційна, ігротерапевтична, діагностична, корекційна, міжнаціональної комунікації, соціалізації та ін.). Характерні особливості ігор (вільна діяльність, творчий характер, емоційна піднесеність, наявність правил та ін.). Вимоги, що пред'являються до правил гри.

Науковий доробок дослідників різних аспектів ігор: голландський вчений Й. Хейзінга, радянський науковець Д. Б. Ельконін, сучасні російські дослідники С. А. Шмаков, М. А. Хренов, В. Я. Суртаєв та ін.

Педагогічний ефект гри. Класифікація ігор за видами (за С.А.Шмаковим: фізичні і психологічні, інтелектуально-творчі, соціальні, комплексні). Педагогічна цінність рольових ігор. Змагальні ігри та особливості їх організації.

Українські народні ігри як частина духовної культури та народної педагогіки.

Тема 25. Особливості дозвілля людей похилого віку

Психологічні особливості людей похилого віку.

Теоретичні основи організації дозвілля людей похилого віку. Основні завдання культурно-дозвіллевих програм для людей похилого віку (підтримання та збереження соціального статусу людини в суспільстві, підтримка почуття соціальної повноцінності та причетності до життя, розвиток нових інтересів і освоєння нових видів соціальної діяльності, що дозволяють заповнити дозвілля, поповнити бюджет, знайти нових друзів, розширити кругозір, відновити трудову діяльність, адаптуватися до мінливого світу, до нових соціальним ролям тощо).

Перспективи розвитку дозвілля людей похилого віку.

Тема 26. Дозвілля людей з особливими потребами

Соціальна спрямованість дозвілля для людей з особливими потребами (кожна особистість має власну гідність, розуміє зміст свого існування, сприяє інтеграції людини в суспільство, задовольняє можливість самоідентифікації, дозволяє відчувати свою приналежність до певної спільноти).

Сфера дозвілля як складова соціокультурної реабілітації інвалідів. Система організаційних прийомів і методів впливу засобами культурно-дозвіллевої діяльності та надання послуг, з метою надання їм допомоги у відновленні (компенсації) порушених чи втрачених здібностей до діяльності відповідно до їхніх духовних інтересів, потреб і потенційних можливостей.

Адаптація, соціалізація, психологічна профілактика як складові соціально-культурних, рекреаційних та дозвіллевих проектів для інвалідів. Проблеми, що можуть виникнути при організації дозвілля категорій населення з особливими потребами та спроба їх вирішення.

Нетрадиційні види терапії у контексті дозвіллевої діяльності (арттерапія, ізотерапія, музикотерапія, бібліотерапія, ігрова терапія, глинотерапія, гарденотерапія та ін.).

Технології соціокультурної реабілітації (соціальна складова: досягнення позитивних змін способу життя, вихід на такий рівень компетенції, що дозволяє вступати в звичайні соціальні контакти і взаємодії; культурна складова: засоби, за допомогою яких людина з обмеженими можливостями виявляє і реалізує свій духовний, творчий потенціал).

Тема 27. Масові форми дозвіллевої діяльності

Дозвіллева діяльність як процес, що стимулює розвиток творчої індивідуальності, допускає поліваріативність культурно-дозвіллевих і рекреаційних заходів, створює умови для виявлення та задоволення свободи вибору дозвіллевих потреб, інтересів й затвердження на цьому ґрунті системи цінностей особистості.

Класифікація дозвіллевих форм в залежності від числа учасників (за способом організації аудиторії – за В.В.Туєвим).

Витоки масових форм проведення дозвілля. Художньо-масові форми дозвілля за кордоном. Культурно-художні фестивалі, культурно-мистецькі конкурси та конкурсні програми, шоу, масові свята, народні гуляння та ін. як форми організації дозвілля: класифікація та особливості.

Нові тенденції в діяльності установ громадського харчування та розважальних центрів. Сучасні культурно-дозвіллеві (торгово-розважальні) центри як осередки культурно-дозвіллевого середовища.

Тема 28. Групові форми дозвіллевої діяльності

Особливості групового (мікрогрупового, колективного) дозвілля: участь в клубних об'єднаннях, творчих колективах, гуртках, спортивних секціях та інших формах

групового дозвілля, бесіди, семінари, диспути, конференції, дискусії, круглі столи, ділові ігри, любительські об'єднання, посиденьки тощо.

Активний та пасивний характер форм інтелектуально-пізнавального дозвілля. Інтелектуальні, логічні ігри та заняття як засіб активізації пізнавальної діяльності особистості. Читання, заняття в гуртках, відвідини факультативів. Розвиток книжкової справи. Сучасні форми музейного обслуговування.

Шляхи реалізації творчо-розвиваючого дозвілля. Заняття прикладною, художньою, технічною творчістю. Створення умов для прояву й розвитку творчого потенціалу особистості шляхом участі у виставках, творчих вечорах, гуртках, хобі-групах, у роботі майстерень, літературних, музичних, народознавчих віталень, художніх салонів.

Фізично-оздоровче дозвілля. Основні напрями і принципи формування сучасних оздоровчих програм населення в зарубіжних країнах. Рекреаційно-оздоровча діяльність в Україні. Основні тенденції розвитку активного дозвілля в умовах глобальних взаємодій.

Особливості соціально-корисного дозвілля. Соціальні флешмоби, участь у соціальних акціях, волонтерських програмах.

Прикладне (побутове) дозвілля як складова дозвіллевої діяльності особистості.

Емоційна та фізична розрядка у розважальному дозвіллі. Його види та характеристика. Інфраструктура розважальних закладів дозвілля.

Специфіка релігійно-орієнтованого дозвілля.

Тема 29. Індивідуальні форми дозвіллевої діяльності

Реалізація рекреативної та розвиваючої функції індивідуального дозвілля. Залучення індивідуума у процес безперервного розвитку. Характеристика найпопулярніших форм індивідуального дозвілля: активна рекреація (непрофесійний спорт, прогулянки і інші форми спілкування з природою, спортивні і інтелектуальні ігри, розведення квітів, вигулювання собак тощо); товариське спілкування, розваги, свята, відвідини спортивних змагань, ресторанів, танцювальних залів, клубів тощо; індивідуальне споживання цінностей культури (читання, прослухування радіопередач, музичних записів, перегляд телепрограм, сприйняття комп'ютерної інформації тощо); споживання духовних цінностей публічно-видовищного характеру (кіно, театр, філармонія, естрада, цирк, музей, виставка, лекторій, планетарій, зоопарк, ботанічний сад тощо); пізнавальний, спортивно-оздоровчий туризм; аматорська творчість (спів, музикування, художня самодіяльність, колекціонування, моделювання, конструювання, ремесло тощо). Екстремальні форми проведення індивідуального дозвілля.

Інтернет-дозвілля як модерне явище сучасного світу. Позитивні та негативні характеристики інтернет-дозвілля.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ ВСТУПНИКІВ

Рівень професійної компетентності вступників оцінюється за шкалою «склав» - «не склав».

Критерії оцінювання знань вступників встановлюються за ознаками правильності, логічності, обґрунтованості, цілісності відповіді; обсягу, глибини та системності знань (в межах Програми); рівнів сформованості навчальних та предметних умінь і навичок, володіння розумовими операціями (аналізу, синтезу, порівняння, класифікації, узагальнення тощо); самостійності оцінних суджень.

I рівень – початковий. Відповіді вступника при відтворенні навчального матеріалу елементарні, фрагментарні, зумовлені початковими уявленнями про сутність культурології дозвілля. У вирішенні практичних та творчих завдань вступник не виявляє самостійності, демонструє низький рівень умінь аналізу дозвіллевого процесу, приймати рішення. Вступник володіє окремими поняттями та визначеннями курсів, з допомогою викладача може сформулювати лише деякі основні положення теорії (принципи, закони).

II рівень – середній. Вступник володіє певною сукупністю теоретичних знань, відтворює основні поняття і визначення курсів, але досить поверхово, не обґрунтовуючи взаємозв'язок між ними, може сформулювати з допомогою викладача основні положення теоретичного та практичного матеріалу з культурології дозвілля, знає позначення теоретичних положень за словесним формулюванням і, навпаки; припускається помилок, які повною мірою самостійно виправити не може.

III рівень – достатній. Вступник знає і може самостійно сформулювати основні закони, принципи та пов'язати їх з реальними явищами, може привести як словесне, так і символічне формулювання основних положень теорії, самостійно застосовує знання у стандартних ситуаціях та спроможний навести приклади їх застосування у практичній діяльності, але не завжди може самостійно довести їх. Вступник може самостійно робити висновки, його відповідь логічна, але розуміння не є узагальненим.

IV рівень – високий. Вступник має глибокі, міцні і систематичні знання всіх положень культурології дозвілля як теоретичного так і прикладного характеру, може не тільки вільно сформулювати, але й самостійно довести закони, принципи, використовує здобуті знання і вміння в нестандартних ситуаціях, здатний вирішувати проблемні питання. Відповідь вступника відрізняється точністю формулювань, логікою, достатнім рівнем узагальненості знань.

**Таблиця відповідності рівнів компетентності
значенням шкали оцінювання під час вступного випробування**

Рівень компетентності	Шкала оцінювання
Початковий відповіді вступника невірні, фрагментарні, демонструють нерозуміння програмового матеріалу в цілому	Не склав
Середній відповіді вступника визначаються розумінням окремих аспектів питань програмного матеріалу, але характеризується поверховістю та фрагментарністю, при цьому допускаються окремі неточності у висловленні думки	Склав
Достатній відповіді вступника визначаються правильним і глибоким розумінням суті питання програмного матеріалу, але при цьому допускаються окремі неточності не принципового характеру	
Високий відповіді вступника визначаються глибоким розумінням суті питання програмного матеріалу	

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Акимович Є. О. Українська культура в історичному вимірі (IX – XVII ст.). Одеса : Маяк, 2009. 496 с.
2. Анучина Л. В., Гребенюк Н. Є., О. А. Лисенко О. А. Українська та зарубіжна культура. Харків : Одиссей, 2006. 375 с.
3. Бабенко Н. Б. Соціологія вільного часу і дозвілля. Київ : ДАКККиМ, 2006. 196 с.
4. Багацький В. В., Кормич Л. І. Культурологія : історія і теорія світової культури XX ст. Київ : Кондор, 2004. 302 с.
5. Безclubенко С. Д. Мистецтво організації громадської думки. Київ, 2018.
6. Бойко О. П. Культура дозвілля у суспільстві ризику. Суми : ДВНЗ «УАБС НБУ», 2011. 285 с.
7. Висоцький О. Ю. Історія української культури. Дніпропетровськ : НМетАУ, 2009. 130 с.
8. Виткалов В. Г. Українська культура. Сторінки історії XX століття. Рівне : Вертекс, 2005. 640 с.
9. Виткалов В. Г. Спеціальна підготовка здобувачів вищої освіти за ступенем бакалавра спеціальності 034 - «Культурологія. В. Г. Виткалов, Л. К. Костюк, Н. Г. Шолудько та ін. Рівне : РДГУ, 2016. 206 с.
10. Виткалов С. В. Рівненщина : культурно-мистецький потенціал в парадигмах сучасності. Рівне : ПП ДМ, 2012. 416 с.
11. Виткалов С. В. Культурно-мистецька Україна в регіональних вимірах : митці, художні колективи та організатори культурно-мистецького життя краю. Рівне : Дятлик М., 2014. 362 с.
12. Виткалов С. В. Українська культура. Рівне : РДГУ, 2015. 195 с.
13. Виткалов С. В. Історіографія культури України. Рівне : РДГУ, 2016. 186 с.
14. Гончарова О. М. Художні музеї США та Канади. Київ, 2018.
15. Греченко В. А., Чорний І. В., Кушнерук В. А., Рижко В. А. Історія світової та української культури. Київ : Літера, 2000. 464 с.
16. Демчук Р. Українська ідентичність у модусі ідеологем. Київ : Стародавній світ, 2015.
17. Європейська та українська культура в нарисах. За ред. І. З. Цехмістро, В. І. Штанько, В. С. Старовойт та ін. Київ : Центр навчальної літератури, 2003. 320 с.
18. Інформатизація і модернізація соціокультурної сфери суспільства : взаємодія та розвиток. О. С. Онищенко, В. М. Гровий, В. І. Попиктаїн; НАН України : Нац. Б-ка Україниім. В. І. Вернадського. – К., 2013. – 184 с.
19. Історія української культури. За заг. ред. І. Крип'якевича. Київ : Либідь, 2002. 456 с.
20. Історія української культури. Енциклопедія. В 5 тт. Київ : Українська енциклопедія ім. М. Бажана, 2001-2016.
21. Історія української та зарубіжної культури. С. М. Клапчук, Б. І. Білик, Ю. А. Горбань та ін. Київ: Знання-Прес, 2007. 358 с.
22. Качкан В. А., О. Б. Величко, Н. М. Божко та ін. Історія української культури. Київ : Медицина, 2014. 231 с.
23. Ковальчук Т. І. Основи педагогічної дозвілєвої діяльності. Київ : ДАКККиМ, 2010. – Ч. І. – 277 с.
24. Ковальчук Т. І. Основи педагогічної дозвілєвої діяльності. Київ : ДАКККиМ, 2011. – Ч. II. – 420 с.
25. Колесник І. Українська історіографія : концептуальна історія. Київ : Інститут історії України НАН України, 2013. 566 с.
26. Корній Л. П. Історія української музичної культури від давнини до початку XX століття. Київ : Муз. Україна, 2018. 364 с.
27. Корінний М. М., Шевченко В. Ф. Короткий енциклопедичний словник з культури. Київ : Україна, 2003. 384 с.

28. Кочубей Н. В. Соціокультурна діяльність. Суми : Університетська книга, 2015. 122 с.
29. Культурологія : українська та зарубіжна культура. М. М. Закович, І. А. Зязюн, О. М. Семашко та ін. Київ : Знання, 2004. 567 с.
30. Кутузова Г. І. Культурно-дозвілєва діяльність. Луцьк : Захарчук В. М., 2013. 251 с.
31. Лекції з історії світової та вітчизняної культури. За ред. проф. А. Яртися та проф. В. Мельника. Львів : Світ, 2005. 568 с.
32. Личковах В. А., Юайхулліна Г. Етнокультурологія. Київ : НАКККіМ, 2018.
33. Пальм Н. Д., Гетало Т. Є. Історія української культури. Харків : Вид. ХНЕУ, 2013. 296 с.
34. Петрова І. В. Проектування в соціально-культурній сфері. Київ : Вид-во КНУКіМ, 2007. 372 с.
35. Петрова І. В. Дозвілля в зарубіжних країнах. Київ : Кондор, 2008. 406 с.
36. Петрова І. В. Дозвілля у теоретичних рефлексіях. Київ : НАКККіМ, 2012. 296 с.
37. Попович М. В. Нарис історії культури України. Київ : АртЕк, 2001. 728 с.
38. Попович М. В. Культура: ілюстрована енциклопедія України. Київ : Балтія-Друк, 2009. 184 с.
39. Скляренко Г. Я. Сучасне мистецтво України. Портрети художників. Київ : Huss. 2018. 472 с.
40. Тексти культури: дослідження, інтерпретація. Київ, Ін-т культурології НАМ України, 2017.
41. Українська та зарубіжна культура. Л. Є. Дещинський, Я. Я. Денисов, М. П. Скалецький. Львів : БескидБіт, 2005. 304 с.
42. Хома І. Я., Сова А. О., Мина Ж. В. Історія української культури. Львів : Видавництво «Львівської політехніки». 2012. 356 с.
43. Шевнюк О. Л. Культурологія. Київ : Знання-Пресс, 2004. 346 с.
44. Шейко В. М., Тишевська Л. Г. Історія української культури. Київ : Кондор, 2008. 264 с.
45. Шейко В. М., Білоцерківський В. Я. Історія української культури. Київ : Знання, 2011. 271 с.
46. Шейко В. М., Гаєвська Т. І. Культура України : історико-культурологічні виміри. Київ, 2016.
47. Чорна Н. В., Горячківська Г. М. Історія української культури. Харків : ХНУРЕ, 2012. 200 с.
48. Яременко Н. В. Дозвілєзнавство. Фастів : «Поліфаст», 2007. 460 с.

ІНФОРМАЦІЙНИЙ РЕСУРС

Сайт приймальної комісії Рівненського державного гуманітарного університету:
vstup-rdgu.info/

Сайт наукової бібліотеки Рівненського державного гуманітарного університету:
library.rshu.edu.ua/

Сайт кафедри культурології та музеєзнавства Рівненського державного гуманітарного університету: kulturologiya.rv.ua/